

Migrantų padėtis Libijoje

2012 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl migrantų padėties Libijoje (2012/2879(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1951 m. Jungtinių Tautų konvenciją dėl pabėgėlių statuso ir į jos 1967 m. protokolą,
  - atsižvelgdamas į tai, kad Libija 1981 m. balandžio 25 d. ratifikavo Afrikos Sąjungos konvenciją dėl pabėgėlių Afrikoje problemų konkrečių aspektų,
  - atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją ir jos protokolą dėl Afrikos žmogaus ir tautų teisių teismo įsteigimo, kuriuos Libija ratifikavo atitinkamai 1987 m. kovo 26 d. ir 2003 m. lapkričio 19 d.,
  - atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezoliucijas dėl Libijos, ypač į 2011 m. rugsėjo 15 d. rezoliuciją¹,
  - atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 15 d. EKP dokumentų rinkinį dėl Libijos,
  - atsižvelgdamas į savo 2012 m. birželio 14 d. rezoliuciją dėl žmogaus teisių ir saugumo padėties Sahelio regione²,
  - atsižvelgdamas į 2012 m. liepos 23 d. Užsienio reikalų tarybos susitikimo išvadas,
  - atsižvelgdamas į savo 2012 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl Tarybos metinio pranešimo Europos Parlamentui dėl bendros užsienio ir saugumo politikos³,
  - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos-Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai 2012 m. liepos 19 d. ir 2012 m. lapkričio 3 d. pareiškimus dėl Libijos,
  - atsižvelgdamas į Generalinio Sekretoriaus ataskaitą dėl Jungtinių Tautų paramos misijos Libijoje, priimtą 2012 m. rugpjūčio 30 d.,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi Libija surengė savo pirmuosius demokratinius ir laisvus rinkimus 2012 m. liepą itin taikiai ir tvarkingai; kadangi ši šalis pirmą kartą savo istorijoje 2012 m. rugpjūčio 9 d. taikiai perdavė valdžią: Nacionalinė pereinamojo laikotarpio taryba – Generaliniam nacionaliniam kongresui, kuriam pavesta priimti konstituciją ir įgyvendinti kitas esmines teisėkūros reformas;

---

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0386.

² Texts adopted, P7_TA(2012)0263.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0334.

- B. kadangi pirmoji Libijos vyriausybė, suformuota po demokratinių rinkimų, vykusių daugiau nei po penkiasdešimt metų, buvo prisaikdinta 2012 m. lapkričio 14 d.;
- C. kadangi Libija išgyvena porevoliucinį laikotarpį, kupiną iššūkių, kurie apima: saugumą (nusiginklavimas, demobilizacija ir revoliucinių kovotojų reintegracija (DDR) ir nacionalinės kariuomenės, policijos, pasienio ir kitų valstybės saugumo pajėgų reforma), nacionalinį susitaikymą, pereinamojo laikotarpio teisingumą, įstatymo viršenybės principo taikymą, pagarbą žmogaus teisėms, taip pat poreikį pradėti daugelį kitų reformų, itin svarbių, kuriant demokratines institucijas ir demokratinę valstybę;
- D. kadangi istoriškai Libija rėmėsi darbuotojais migrantais sektoriuose, kurie apima sveikatos, švietimo, žemės ūkio, viešbučių bei viešojo maitinimo ir valymo paslaugas; kadangi Libija vis dar yra pagrindinis centras prieglobsčio prašytojams ir pabėgėliams, bėgantiems nuo konfliktų Afrikoje, Azijoje ir Artimuosiuose Rytuose;
- E. kadangi valdžios institucijų pajėgumas kontroliuoti asmenų patekimą į šalį per didžiąją 4 378 km Libijos žemės sienų dalį yra labai ribotas;
- F. kadangi 1,5–2,5 mln. užsieniečių dirbo Libijoje, valdant pulkininkui Kaddafi; kadangi 2011 m. vasario 17 d. pasidėjus išlaisvinimui, daugelis migrantų buvo priversti Kaddafi valdomose pajėgose tarnauti sandomais kariais ir didelė jų dalis dabar yra sulaikyti be teismo arba pabėgo iš šalies; kadangi Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) duomenimis iki 2011 m. lapkričio pabaigos į kaimynines šalis pabėgo apie 800 000 migrantų, bet daug jų jau yra grįžę ar vėl pabėgę;
- G. kadangi žmogaus teisių pažeidimai Libijoje prieš migrantus, prieglobsčio prašytojus ir pabėgėlius vykdomi nuolat, ir kadangi dokumentų neturintys užsieniečiams ir toliau gresia išnaudojimas, rasizmas, savavališkas sulaikymas, mušimas ir kankinimai, taip pat sulaikymo metu;
- H. kadangi užsieniečiai Libijoje vis dar yra labai neapsaugoti nuo išnaudojimo, nes neužtikrinamas saugumas, platinami ginklai, nėra nacionalinių teisės aktų dėl prieglobsčio ir migruojančių darbuotojų apsaugos, netinkamai veikia teismų sistema ir silpnas valdymas; kadangi užsienio piliečiai, įskaitant nėščias moteris, moteris su mažais vaikais ir nelydimus vaikus, kurie kalinami kartu su suaugusiais, yra laikomi daugybėje sulaikymo centrų, kurie specialiai skirti nelegaliems migrantams arba juos tiesiogiai saugo karinės grupuotės;
- I. kadangi naujausiose ataskaitose, paskelbtose Tarptautinės žmogaus teisių federacijos, Migreurop, Amnesty International ir Teisingumo be sienų migrantams (angl. JWBM), paremtose keletu Libijoje 2012 m. birželio mėn. atliktų tyrimų, pabrėžiama, kad ne kartą buvo žiauriai elgiamasi su migrantais, laikomais aštuoniuose sulaikymo centruose Kufroje, Tripolyje, Bengazyje ir Nafusos kalnų regione;
- J. kadangi Libija dar nėra ratifikavusi 1951 m. Jungtinių Tautų konvencijos dėl pabėgėlių statuso;
- K. kadangi JTVPK, nors dabar jau ir yra Libijoje, joje dar neturi teisinio statuso;
- L. kadangi kai kurios valstybės narės atnaujino derybas su Libija dėl migracijos kontrolės;

- M. kadangi visiškai veikianti ir demokratinė vyriausybė Libijoje yra būtina derybų su ES, JT ir kitais tarptautiniais, visų bendradarbiavimo susitarimų su Libija, partneriais sąlyga;
1. džiaugiasi pirmosios Libijos vyriausybės, kurios teisėtumas pagrįstas demokratiniais rinkimais, patvirtinimu ir skatina vyriausybės narius veikti ryžtingai, siekiant sukurti demokratinės, atskaitingos ir veikiančios valstybės struktūros Libijoje pagrindus; ragina visus tarptautinius subjektus, visų pirma ES, būti pasirengusius padėti Libijos vyriausybei ir Generaliniam nacionaliniam kongresui vykdyti šį nelengvą uždavinį;
  2. ragina Libiją priimti ir įgyvendinti teisės aktus, laikantis savo tarptautinių įsipareigojimų, visų pirma užtikrinti, kad būtų laikomasi visuotinių žmogaus teisių; tačiau pripažįsta, kad tokios pastangos pareikalautų laiko, atsižvelgiant į tai, kad naujai išrinkta valdžia buvo ką tik prisaikdinta; pripažįsta, kad norint įveikti pragaištingą despotiško Kaddafi režimo palikimą reikės imtis ryžtingų veiksmų ir vykdyti tinkamus mokymus, kol bus sukurtos visiškai atskaitingos teisė pagrįsto teisės, teismų ir saugumo sistemos;
  3. reiškia susirūpinimą dėl ypač pažeidžiamo šiuo metu Libijoje esančių užsieniečių saugumo ir žmogaus teisių padėties, ypač tų, kurie atvyksta iš Užsachario ir Rytų Afrikos, ieškodami darbo ar politinio prieglobsčio, ir tų, kurie vis dar kalėjimuose; yra itin susirūpinęs dėl migrantų, laikomų sulaikymo centruose, gyvenimo sąlygų ir elgesio su jais, ypač Kufroje, Tripolyje, Bengazyje ir Nafusos kalnų regione;
  4. reiškia didelį susirūpinimą dėl ekstremalių laikymo sąlygų, kurias patiria užsienio asmenys, įskaitant moteris ir vaikus – daugelis jų yra seksualinio ir su lytimi susijusio smurto aukos – ir dėl jų negalėjimo pasinaudoti tinkama teisine sistema ir apsauga, nes dėl to jie laikomi neribotą laiką ir neturi galimybės pateikti apeliaciją dėl deportacijos;
  5. ragina Libijos valdžios institucijas visus užsienio piliečius, nepriklausomai nuo jų imigracinio statuso, apsaugoti nuo smurto, išnaudojimo, grasinimų, bauginimo ir prievartos;
  6. ragina Libijos vyriausybę ir Generalinį nacionalinį kongresą pateikti atitinkamus teisės aktus ir nurodymus visoms nacionalinėms ir vietos valdžios struktūroms, kad būtų sudarytos vienodos, nediskriminavimo ir būtinos apsaugos sąlygos visiems pabėgėliams, prieglobsčio prašytojams ir migrantams, ypatingą dėmesį skiriant moterų bei vaikų saugumui ir jų teisėms;
  7. tikisi, kad naujosios Libijos valdžios institucijos nedelsdamos ratifikuos 1951 m. Jungtinių Tautų konvenciją dėl pabėgėlių statuso ir jos 1967 m. protokolą, ir priims prieglobsčio teisės aktus, suderintus suderinti su tarptautinės teisės normomis ir standartais;
  8. ragina naująsias Libijos valdžios institucijas nedelsiant suteikti teisinį statusą Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biurui ir palengvinti jo darbą; skatina glaudesnę ES, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro ir kitų JT agentūrų, dalyvaujančių pokonfliktinėse situacijose, bendradarbiavimą;
  9. ragina naująsias Libijos valdžios institucijas palengvinti bet kokių organizacijų, kurios gali padėti apsaugoti ir remti prieglobsčio prašytojus, pabėgėlius ir migrantus, darbą;
  10. ragina Libiją priimti teisės aktus, skirtus reguliuoti užsienio piliečių atvykimą ir buvimą

šalyje, taip pat dėl veikiančios prieglobsčio suteikimo sistemos; ragina ES teikti Libijai, savo kaimynei, techninę ir politinę pagalbą vykdant šią užduotį, įskaitant priemones, skirtas pagerinti esamus sulaikymo centrus;

11. ragina Libiją priimti migrantų, dirbančių Libijoje, teisinį statusą, suteikiant jiems visišką apsaugą, kiek tai susiję su pagarba jų žmogaus teisėms, įskaitant darbo teises, laikantis atitinkamų TDO standartų;
12. ragina ES ir jos valstybes nares veikti atidžiai derintis dėl būsimų bendradarbiavimo susitarimų ir migracijos kontrolės susitarimų su naujosios Libijos valdžios institucijomis, užtikrinti, kad šiuose susitarimuose būtų numatomos veiksmingos stebėsenos priemonės dėl migrantų, pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų žmogaus teisių apsaugos;
13. ragina užsienio kompanijas, dirbančias Libijoje, visų pirma Europos įmones, užtikrinti, kad būtų visiškai laikomasi įmonių socialinės atsakomybės reikalavimų kaip principinės politikos visoje savo veikloje, ir užtikrinti, kad įmonių socialinės atsakomybės reikalavimai ypač būtų taikomi darbuotojams migrantams;
14. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Libijos vyriausybei ir Generaliniam nacionaliniam kongresui, JT Generaliniam Sekretoriui, Arabų Lygai ir Afrikos Sąjungai.